

Slachtoffer van mensenhandel, uitbuiting of arbeidsongeval

Hoe vraag ik een
schadevergoeding aan?

FEDERALE OVERHEIDSDIENST
JUSTITIE

.be

Inhoud

Slachtoffer van mensenhandel: hoe vraag ik een schadevergoeding aan?	4
Welke diensten kunnen me helpen?	4
Aanvraagprocedure voor schadevergoeding	5
Stappen die ik moet ondernemen	6
Instanties die me kunnen helpen	8
Slachtoffer van uitbuiting: achterstallig loon en andere sociale rechten recupereren	11
Slachtoffer van een arbeidsongeval: hoe doe ik aangifte?	14
Contact	15

Ben je het slachtoffer van mensenhandel, uitbuiting, of een arbeidsongeval?

Dan kan je stappen ondernemen om een **schadevergoeding** aan te vragen, je **achterstallig loon** te recupereren of **aangifte te doen** van een arbeidsongeval.

Een vergoeding aanvragen hoef je niet alleen te doen. In deze brochure kom je te weten welke **specifieke hulporganisaties** jou als slachtoffer kunnen **begeleiden**.

Let op: onthoud dat je **ALTIJD zelf de keuze** hebt wat je als slachtoffer onderneemt, en dat er bij alle pistes **voor- en nadelen** zijn. Er is er **geen garantie** dat je de schadevergoeding zal krijgen die je voor ogen hebt.

Slachtoffer van mensenhandel: hoe vraag ik een schadevergoeding aan?

Welke diensten kunnen me helpen?

Als je het **slachtoffer van mensenhandel** bent, kan een **gespecialiseerd centrum** zoals **PAG-ASA**, **PAYOKE**, of **SÜRYA**, je begeleiden. Zij kunnen je **psychosociale, medische, en juridisch-administratieve ondersteuning** bieden, informatie geven over je **rechten als slachtoffer** en uitleggen hoe je een **schadevergoeding** of een **advocaat** aanvraagt.

Om die begeleiding te krijgen, moet je **voldoen** aan een aantal **wettelijke voorwaarden** (o.a. bereid zijn om een klacht of verklaring neer te leggen, contact verbreken met de dader, ...).

Bekijk de **websites** van PAG-ASA, PAYOKE of SÜRYA voor meer info over de voorwaarden.

Je krijgt geen begeleiding als:

- › je **niet bereid bent** om te voldoen aan de wettelijk bepaalde voorwaarden;
- › je **teruggekeerd** bent naar je **land van herkomst**;
- › er **geen sprake** is van **mensenhandel**.

In dat geval kunnen de centra je wel **informer**en en **doorverwijzen** naar:

- › een **Bureau voor Juridische bijstand (BJB)** voor een **pro deo advocaat**;
- › het **Federaal agentschap voor beroepsrisico's (FEDRIS)** voor aangifte van een **arbeidsongeval**;

- › **FAIRWORK Belgium** voor vragen over je arbeidsrechten (als je werkt in België zonder wettig verblijf of met een beperkt verblijfsrecht).

Aanvraagprocedure voor schadevergoeding

Als **slachtoffer van mensenhandel** kan je een schadevergoeding aanvragen via:

- › een **strafproces** tegen de dader (nadat je een klacht indiende bij de politie, of de sociale inspectiedienst en deze leidde tot vervolging van de dader);
- › een **burgerlijke procedure** (enkel mogelijk na de strafprocedure);
- › een **speciaal fonds** (de **Commissie voor financiële hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden**).

Stappen die ik moet ondernemen

Dit schema geeft je een overzicht van het mogelijke verloop van een **strafprocedure tegen de dader**:

01 Indienen van een klacht of verklaring

02 Start van een strafonderzoek

03 Definitieve uitspraak door de strafrechter: veroordeling dader en toekenning schadevergoeding

04 Stappen om schadevergoeding effectief uitbetaald te krijgen

1. Een klacht indienen of verklaring afleggen

Opdat een (straf)onderzoek kan starten, leg je **eerst een verklaring af of klacht** neer bij de **politie** of de **sociale inspectiedienst**.

Let op: Alleen als je een verklaring van benadeelde persoon aflegt, kan je de behandeling van je klacht volgen. Deze verklaring van benadeelde persoon kan je neerleggen op het moment van verhoor bij politie of inspectie maar je kan ze ook nadien zelf nog neerleggen of aangetekend opsturen naar het secretariaat van het parket, **of dit laten doen door je advocaat**.

Dien je je klacht of verklaring bij politie of inspectie zelf in? Dan kan het **Centrum Algemeen Welzijnswerk (CAW)** of de **Services d'Aide aux Victimes** je begeleiden en je administratief en emotioneel **ondersteunen**.

2. Een schadevergoeding aanvragen

Nadat je klacht of verklaring is ingediend, beslist het openbaar ministerie of er genoeg **bewijs** is om je zaak voor de **rechtbank** te brengen.

Als dat het geval is, kan je een **schadevergoeding** aan de rechter vragen.

Let op: wil je een **schadevergoeding vragen na de veroordeling van de dader**? Dat kan via een **burgerlijke procedure**.

Instanties die me kunnen helpen

Voor een strafprocedure of een burgerlijke procedure kan je hulp vragen bij:

› De juridische eerstelijnsbijstand:

Geeft **gratis** een **eerste oriënterend juridisch advies** als je een schadevergoeding wil vragen. Zij geven je praktische info, verwijzen je door naar andere diensten en antwoorden op eenvoudige juridische vragen.

› Een advocaat:

Het is aangeraden om een advocaat te contacteren, omdat zij je **uitgebreid en gericht advies** geven als je een schadevergoeding wil vragen. De **juridische tweedelijnsbijstand (BJB)** kan, afhankelijk van onder andere je inkomsten, **gratis of tegen een verlaagd tarief** een advocaat aanstellen.

› De Commissie voor financiële hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden:

Deze organisatie biedt **financiële hulp** wanneer:

- › je het slachtoffer bent van een **opzettelijke gewelddaad** die in **België** werd gepleegd;
- › je **daardoor** een **ernstig lichamelijk of psychisch letsel** opliep;
- › en als **alle andere manieren** om een schadevergoeding te krijgen **niets opleverden**.

Let op: een verzoek indienen bij de Commissie kan ook als je uit België vertrekt en je nog over een **postadres in België beschikt**.

Slachtoffer van uitbuiting: achterstallig loon en andere sociale rechten recupereren

Als je het slachtoffer bent van **uitbuiting**, kan je proberen je **achterstallig loon en eventuele andere sociale rechten** (bv. vakantiegeld of een eindejaarspremie) te recupereren.

De snelste manier om je achterstallig loon te recupereren, is om hierover met je **werkgever tot een akkoord te komen**. Hierbij kan je hulp vragen bij:

- › de **vakbond** waarbij je aangesloten bent
- › een **advocaat**
- › **FAIRWORK Belgium**

Kom je niet tot een akkoord met je werkgever?

Dan kan je je achterstallig loon, of andere sociale rechten proberen recupereren door:

- › **aangifte** te doen bij de **dienst Toezicht op de Sociale Wetten (TSW)**;
- › of door een **procedure te starten voor de arbeidsrechtbank**. Het is aangeraden om in dat geval de hulp in te roepen van een advocaat.

De dienst TSW kan op basis van de bewijzen die je aanbrengt, je werkgever proberen overtuigen om je achterstallig loon te betalen.

Kan de dienst TSW je werkgever niet overtuigen?

In dat geval kan de dienst TSW je **zaak doorsturen naar de arbeidsauditeur**. De arbeidsauditeur kan dan beslissen om je werkgever te **vervolgen**. In dat geval is een terugbetaling van je achterstallig loon door je werkgever mogelijk, ook al ben je al teruggekeerd naar je land van herkomst.

Let op: je moet hiervoor een **verklaring benadeelde persoon neerleggen**.

Wanneer de terugbetaling niet onmiddellijk gebeurt (bv. omdat er gegevens ontbreken), zal het verschuldigde bedrag in de **Deposito- en Consignatiekas** gestort worden. In dat geval neem je contact op met hen om het bedrag terug te vorderen (zie 'Contact').

Hou rekening met de volgende zaken:

- › Als de rechter je aanvraag tot een schadevergoeding goedkeurt, kan je die proberen te recupereren via de eventuele **geldsommen** die werden **inbeslaggenomen en verbeurdverklaard** bij de veroordeelde die je geld verschuldigd is. Je advocaat kan aan het Centraal Orgaan voor Inbeslagneming en Verbeurdverklaring (COIV) vragen om de toegekende som vrij te geven.
- › Er is **geen garantie op terugbetaling** wanneer de veroordeelde **onvoldoende financieel vermogen heeft**.
- › Je **betaalt je advocaat zelf** als je **niet aan de voorwaarden voldoet** om een pro deo advocaat te krijgen.
- › Wanneer je werkgever failliet gaat, moet je **tijdig een schuldvordering indienen** bij de bevoegde dienst (de curator van het faillissement). Dat kan je ook online indienen via regsol: www.regsol.be.
- › Procedures kunnen **lang aanslepen**.

Let op: als je niet meer in België woont, hou dan contact met je advocaat, het gespecialiseerde centrum of een andere dienst die jou tijdens je zaak in België ondersteunde.

Slachtoffer van een arbeidsongeval: hoe doe ik aangifte?

Als je het slachtoffer bent van een arbeidsongeval, kan je aangifte doen via de **arbeidsongevallenverzekeraar** van je werkgever.

Heeft die **geen arbeidsongevallenverzekering**, contacteer dan:

- › je **vakbond**
- › **FAIRWORK Belgium**
- › of een **advocaat**.

Via een van die instanties kan je een **aangifte** indienen **bij het Federaal agentschap voor beroepsrisico's (FEDRIS)**.

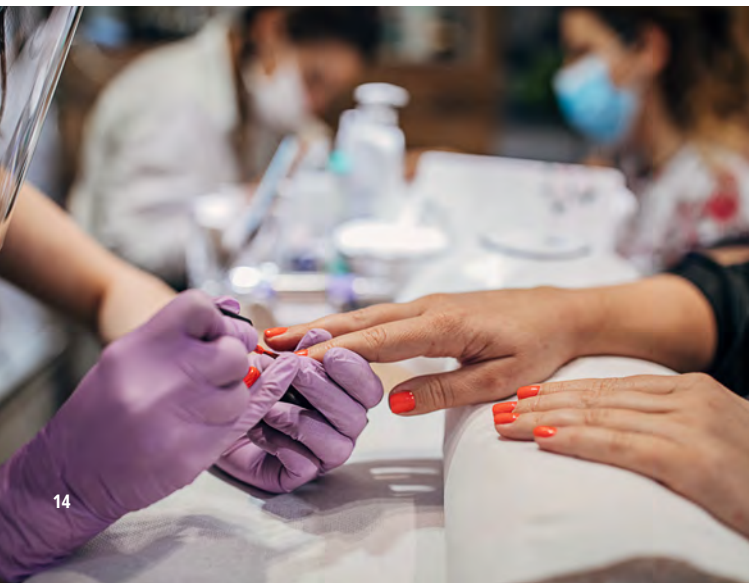
Let op: je moet je aangifte **binnen een termijn van drie jaar** na het arbeidsongeval indienen.

Afhankelijk van de ernst van je arbeidsongeval en de verantwoordelijkheid van je werkgever m.b.t. het ongeval, is het mogelijk dat het parket of arbeidsauditoraat een **onderzoek** start. Als het arbeidsongeval erkend wordt, moet de **arbeidsongevallenverzekering of FEDRIS tussenkomen** voor:

- › medische kosten
- › tijdelijke of permanente arbeidsongeschiktheid

Contact

- › **Gespecialiseerde centra voor slachtoffers van mensenhandel**
- › **PAYOKE** (Vlaanderen)
T 03 201 16 90
E admin@payoke.be
www.payoke.be
- › **PAG-ASA** (Brussel)
T 02 511 64 64
E info@pag-asa.be
www.pag-asa.be
- › **SÜRYA** (Wallonië)
T: 04 232 40 30
E info@asblsurya.be
www.asblsurya.org/fr/contact
- › **Federaal agentschap voor beroepsrisico's (FEDRIS)**
www.fedris.be/nl/contact
- › **FAIRWORK Belgium**
T 0800 12019 (maandag en woensdag van 9u tot 13u - donderdag van 13u tot 16u)
E info@fairworkbelgium.be
www.fairworkbelgium.be/nl

› **Bureau voor Juridische bijstand (BJB)**

(pro deo advocaat)

› **Vlaanderen**

- › www.vlaanderen.be > Conlicten en misdrijven > Commissies voor juridische bijstand
- › www.prodeoadvocaat.vlaanderen > Contact > Bureau juridische bijstand

› **Brussel**

- › NL > www.baliebrussel.be
- › FR www.bajbruxelles.be/index.php/fr
T 02 511 50 45
E bjb@baliebrussel.be

› **Wallonië**

- › www.avocats.be/fr > commissions d'aide juridique

› **Het Centrum Algemeen Welzijnswerk (CAW)**

www.caw.be

› **Service Aide aux Victimes**

www.victim.es.cfwb.be/ou-trouver-aide

› **Deposito en -Consignatiekas**

T 02 572 57 57

E info.cdcdck@minfin.fed.be

www.financien.belgium.be/nl > FAQ > Deposito- en consignatiekas: algemeen > 'Hoe kan ik de Deposito- en Consignatiekas contacteren?'

› **Toezicht op de Sociale Wetten (TSW)**

T 02 235 55 55

E (nl) info.tsw@werk.belgie.be

E (fr) info.cls@emploi.belgique.be

E (de) info.cls@beschaeftigung.belgien.be

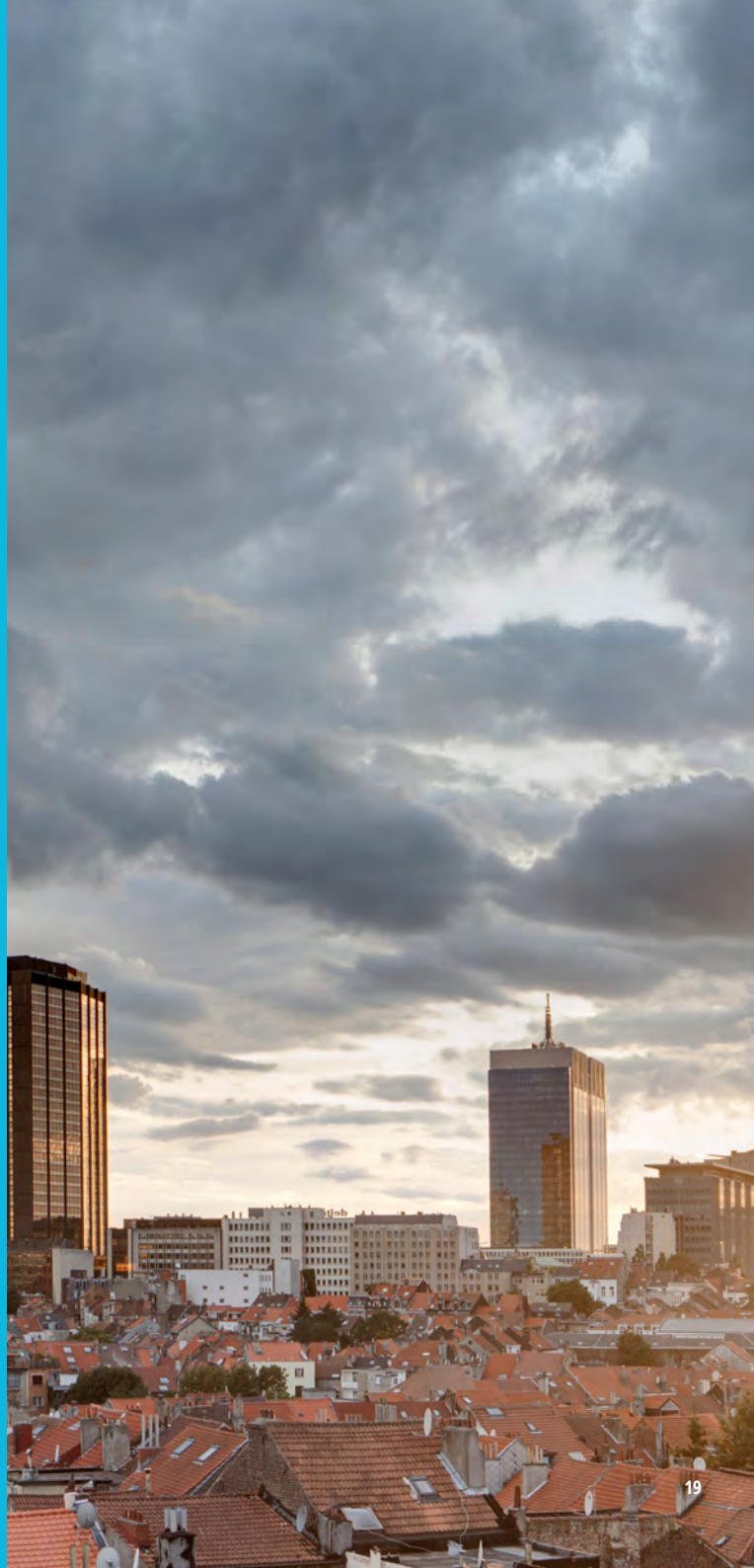
T (fr/de) 02 235 55 60

www.werk.belgie.be/nl > Over de FOD > Structuur van de FOD > Arbeidsinspectie – AD Toezicht op de sociale wetten > Externe directies

Heb je nog vragen?

Lees meer in deze brochures en webpagina's

- › Brochure 'U bent slachtoffer'
<https://justitie.belgium.be/nl> > Publicaties > Brochures voor de burger > U bent slachtoffer.
- › Webpagina 'Wat moet u doen als slachtoffer'
<https://justitie.belgium.be/nl> > Thema's en dossiers > Wat moet u doen als > slachtoffer.
- › Brochure 'Uw rechten als slachtoffer van een misdrijf'
<https://www.tribunaux-rechtbanken.be/nl> > Nuttige info > Brochures > Uw rechten als slachtoffer van een misdrijf.
- › Webpagina 'Informatie over verloop procedure als slachtoffer'
<https://justitie.belgium.be/nl> > Thema's en dossiers > Wat moet u doen als > slachtoffer > Procedure > Verder verloop.
- › Webpagina 'Informatie voor slachtoffers van opzettelijke gewelddaden'
<https://justitie.belgium.be/nl> > Thema's en dossiers > Wat moet u doen als > Slachtoffer > Financiële hulp > Slachtoffers van opzettelijke gewelddaden.

Dienst Communicatie en Informatie
Waterloolaan 115
1000 Brussel
T 02 542 65 11
www.justitie.belgium.be